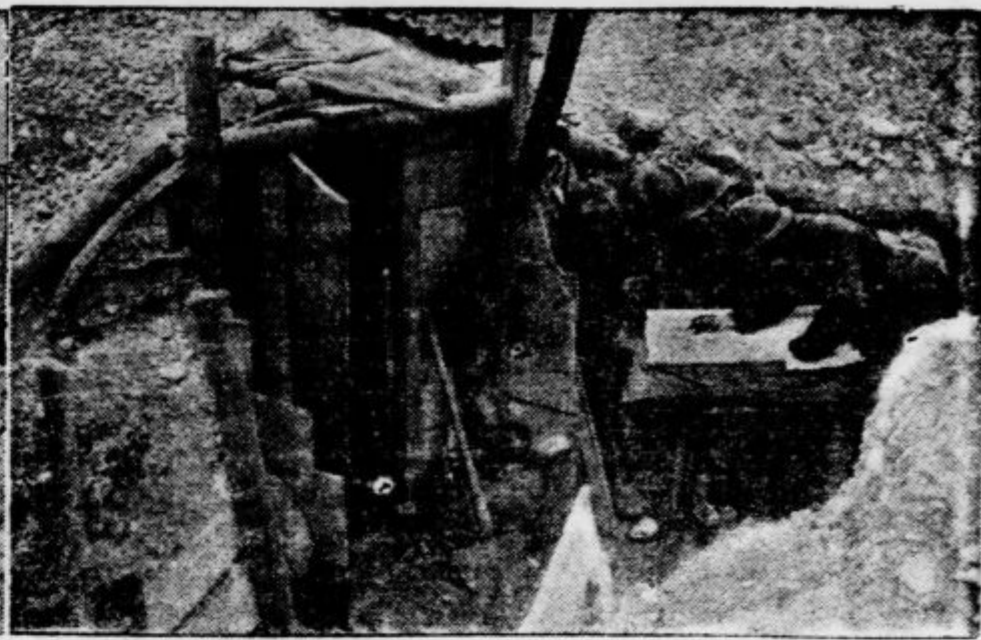
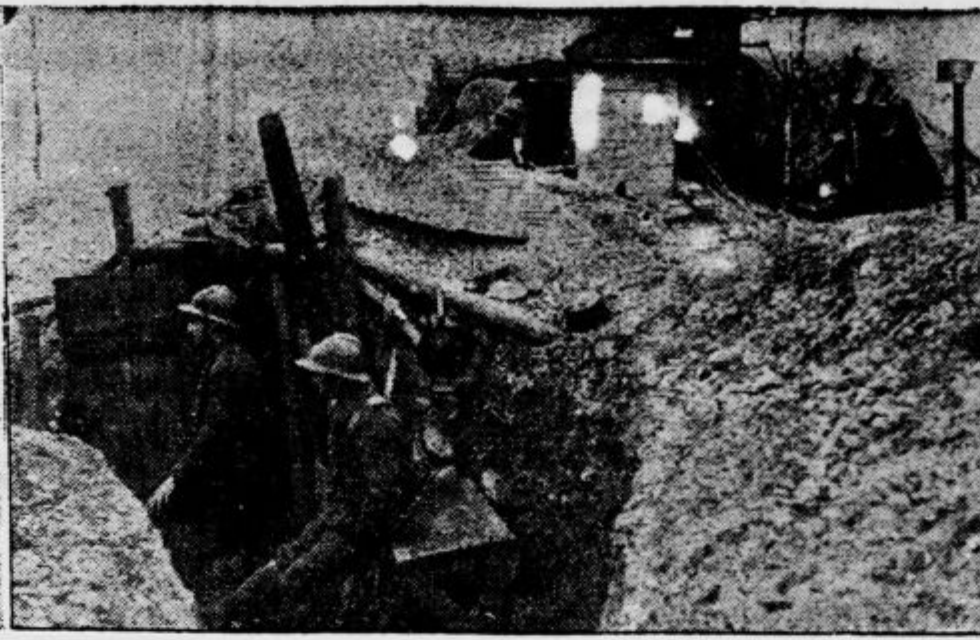

Trije aktualni posnetki s francoskega bojišča

Na levi: Zaklonišče, ki nudi francoskim vojakom zaščito pred snegom in mrazom, moli jedva s svojo streho nad zemljo. — V sredi: Francoski vojak v zaveti sovražni postojanki. — Na desni: Častniki in podčastniki pred zemljevidom

Mrzlotna točka absolutne ničle

Okrog 60 stopinj nad ničlo znaša skrajna toplota in okrog 70 stopinj pod ničlo največji mraz na zemlji. Tako je vsaj v naši geološki dobi, v prejšnjih dobah je bilo nemara drugače. Znanost pa je naravo že davno prekosila.

V sloviem laboratoriju vseučilišča v Leydenu so, kakor znano, dosegli mraz skoraj 273 pod ničlo. To pomeni, da so se za las približali tisti mrzlotni točki, ki je sploh še mogoča in ki se imenuje absolutna ničla. Takšnih mrzlotnih rekordov si laiki ne morejo več predstavljati, saj se tresejo že, če pade živo srebro v toplomeru kakšno stopinjo pod ničlo. Nevarnost, da zmrznemo, nastopi seveda šele tedaj, če se nam kri znatno ohladi. Človek ni več sposoben življenja, če se mu kri, ki meri 36 do 37 stopinj nad ničlo, ohladi pod 23 stopinj nad ničlo.

Znanstveniki so na lastnem telesu preizkušali, koliko prenese človeško telo. Tako sta se dva ameriška raziskovalca, lahko

oblečena, zaprla v tako zvano »mrzlotno komoro«, ki so jo uravnali na 30 stopinj pod ničlo.

Ze po sedmih minutah je učenjakoma otrnil jezik, da nista mogla več govoriti. Po nadaljnjih enajstih minutah sta izgubila zavest. Po dogovoru so ju tedaj potegnili iz komore. Njihova telesna temperatura je znašala še 28 stopinj nad ničlo. S predvidnim ogrevanjem so ju po eni uri spravili spet k zavesti.

Človeški organizem je pač zelo občutljiv. Živali in rastline nas deloma precej prekašajo. V znanstvenih laboratorijih so neke nizko stoječe živali izpostavili mrazu 268 stopinj pod ničlo in pozneje so jih s počasnim ogrevanjem spet obudili k življenju. Tudi trosi mnogih bakterij zdržijo velikanske temperature razlike. Sežrejš jih lahko nad 100 stopinj nad ničlo ali ohladiš na 100 stopinj pod ničlo, pa jim življenjske sposobnosti s tem ne uničiš.

Kdaj nastopi nevarnost, da zmrznemo — Koliko hlada prenese naše telo

12 mest, 80 vasi...

je izginilo s površja zemlje ob potresnih sunkih v Anatoliji — Nevarnosti še ni konec

Angleški listi priobčujejo pretresljive podrobnosti o strašnih posledicah potresne katastrofe v Turčiji. Dopisniki velikih angleških dnevnikov sami le z veliko težavo odpravljajo svoja poročila, ker je potres skoraj popolnoma ustavil poštni promet v Anatoliji. Poročevalci soglašajo v tem, da je bil ta potres najhujši, kar jih je Turčija doslej doživela.

Po prvih in najmočnejših sunkih so sle-

Finec na konju

Finski vojaški jezdec z bojišča pri Sallu, kjer vlada takšen mraz, da morajo biti tudi živali pokrite s toplimi kožuvinastimi odejami

dili trije novi, ki so podrli še tisto, kar je stalo pokonci. Ozemlje okrog Erzingiana je videti takšno, kakor da je udarila po njem ogromna pest in je velikan v svojem besu vse potepal z nogami. Med razvalinami sikajo plameni, drugod nosijo poplavne vode trupla nešteti človeških žrtev in živali s seboj. Mraz, ki je nenadno pritisnil, uničuje še tiste, ki jih ni bilo mogoče pravčasno spraviti na varno. Preko opustošenega ozemlja divja snežni vihar. Vlaki, ki prihajajo na pomoč zastajajo v zametih, obnavljanje razdejanih mostov, poti in tirov je v teh okoliščinah skoraj nemogoče.

Z zemeljske površine je izginilo 12 mest in 80 vasi. Ceste in železniške proge so se pogrezle v globoke jame reševalci stavljajo svoje življenje na kocko, a morajo z žalostjo vedno znova ugotovljati, da rešuje same mrlice. Najhuje je trpelo mesto Girensum ob obali Črnega morja. Tu je potres v trenutku uničil deset tisoč ljudi. V vasi Tomruku, ki je štela 350 prebivalcev, so mogli rešiti samo 3 osebe.

Observatorij v Carigradu je anatolsko prebivalstvo opozoril na možnost novih potresnih sunkov. Znanstveniki poudarjajo, da dokazuje besnost potresa, da gre za pretes globokih zemeljskih plasti a v tem primeru se zemeljska notranjost pomiri le po daljšem času.

Vsa gledališča, kinematografe in zabavišča so v Turčiji v znak narodne žalosti za teden dni zaprli. Zasebni nameščenci vseh vrst so znaten del svojih dohodkov darovali za podporo prizadetega prebivalstva. Visokoskopska mladina zbira pod vodstvom svojim profesorjem prispevke za žrtve potresa. Mnogo študentov se javlja za reševalne skupine, ki odhajajo v potresno ozemlje. Pred potresom: uradi Ankare čakajo vsak dan ogromne množice ljudi, da bi zvedele kaj o svojih sorodnikih in prijateljih, kajti število žrtev še vedno ni točno dognano.

MICHEL ZÉVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Juan, Juan! Bajko nam pripoveduješ!«

»Bajko ali resnico, kaj de! Priznajte, dragi gostitelji, da je v vsakem moškem nekaj tega sanjarija, tega polboga in tega viteza. Nihče izmed nas ne pobeši oči, da ne bi videl lepote, ko gre mimo nje. Priznajte, da so sanje, ki se pri tem oglašajo, v srcih vseh sinov te zemlje enake. Razlika med megalom in med vami je samo v tem, da imam jaz pogum in uresničim te sanje, ki jih vi skrivate in zatajujete, ker se jih bilitel!«

Dvorana se je stresla od še veselejšega smeha in vzklikanja. Negibni dvorniki je pokazal strežajem nove steklenke, ki naj jih postavijo na mizo.

»Daj, Juan, povej nam, koliko teh sani si že uresničil!«

»Pravijo, da imaš seznam, v katerem se brez ljubosumia družijo plemstvo, preprost narod in meščanstvo, Navarke, Madrilence in Andaluzanke!«

»Ta seznam obstoji. O tem ni dvoma. Toda Juan ga skriva v tajnem predalu!«

»Če že seznama ne, Juan, vsaj predal nam pokaži!«

Don Juan si je položil roko na srce in rekel:

»Evo ga!...«

7

Četvorica se je čudno spogledala. Toda njen smeh je zazvenel še glasneje.

»Juan, Juan! Torej ti moramo odpreti srce, da vidimo seznam!«

»Ne, ne! Juan naj ga sam prebere in nam pove imena!«

»Imena?« je rekel don Juan. »O imena so mrtva, imena so utonila v večno pozabo. Živi so ostali samo njih dragi obrazi... in živeli bodo, dokler bom živel jaz.«

»A vsaj to povej, koliko jih je! Število, ki govore o njem, je kar neverjetno!...«

»Da, da! Juan, priznaš nam resnično število!«

»Tiho!« je zavpil Caniedo. »Poslušaj!«

Potrkal je ob zvonec. Še tisti mah so je polasila rahla žalobna godba. Glas ženske, nevidne kakor godci, je bil s strastnim izrazom prepevali kitice, ki jih navajamo v prostem prevodu:

»... Ali nas je deset, ali nas je dvajset — ki nas je zasledoval ob toplih večerih — in smo ga videli klečečega pred seboj — in slišale njegove prisrge? — Srečnih brezumnic, ptičanih njegove ljubezni — ali nas je deset, ali nas je dvajset?«

»... Ali nas je dvajset, ali nas je sto — ki smo mu dale usta in dušo — da jih je onalil z ognjem svojih poljubov — in smo verjele raji v njegovih očeh? — Ubogih brezumnic, trdno zaverovanih v njegovo ljubezen — ali nas je dvajset, ali nas je sto?«

»... Ali nas je sto, ali nas je tisoč — ki nas je pogubil, nato pa zavrgel — in ki zaman iščemo sreče v svojih srcih — in ne najdemo niti solze? —

General Štern

Zaradi neuspehov dosedanjega vojaškega vodstva na finski bojišču je sovjetska vlada v Moskvi poverila s poveljstvom generala Šterna, ki se je svojčas izkazal na Daljnem Vzhodu

Siamski kralj v švici

Kralj Siama se je te dni v spremstvu svoje matere in svojih sester pripeljal v Švico, kjer ostane čez zimo.

Preseljevanje južno-tirolskih Nemcev

Italijanski listi poročajo, da se je na Južnem Tirolskem odločilo 185.365 italijanskih optantov za Nemčijo. Vsi ti se bodo morali v teku dveh let izseliti v Nemčijo, in sicer bodo našli novo domovino v Belih Beskidih, na jugovzhodu Krakova. Najprej se bodo izselili inteligenti, na koncu pa kmetovalci in delavci. Vsak izseljenec iz Italije bo smel vzeti s seboj vse svoje premočnine. Dovoljeno bo celo odnesti v novo domovino nagrobne kamne.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da si je bivši rumunski zunanji minister Titulescu v St. Moritzu zlomil ključnico; da se bo začel poletni čas na Angielskem letos že 18. februarja, to pa z ozirom na predpise o zatemnitvi; da so namerili v Rigi te dni 37 stopinj mraza; da je zložit operetni komponist Ralph Benatzky svojo 89 spevigrro »Landr-net-tax«, katere premiera je bila te dni v bernskem gledališču; da se je v turškem potresnem ozemlju pojavila epidemija tifusa; da so zabeležili potresomerni aparati v bližini Monsa (Belgija) te dni močan potresni sunki;

da šteje novi angleški vojni minister Oliver Stanley šele 43 let; da so letalskega graditelja Anthonyja Fokkerja po smrti sežgali, njegov pepel pa bodo poslali iz Hobokena na Holandsko; da je židovska sinagoga v Censtohovi zgorela v polovici decembra; da so padli porodi na Madžarskem v zadnjih letih od prejšnjih 45.000 letno na 19.000 novorojencev na leto; da so lansko leto našli v Adis Abebi 37.921 Italijanov, to je kakšnih osem tisoč več nego konec leta 1938; da imajo na Norveškem v sedanjih zimah ponekod po pet metrov snega.

Pogumni strojevodja

Tekma s smrtjo — Nagrada za prisotnost duha v službi

Nemška vlada je podelila pomožnemu strojevodji Alwinu Isellu iz Helmstedta odlikovanje za pogum, ki ga je pokazal ob priliki neke železniške nesreče.

Pred letom dni, proti večeru, je stal Isell s svojo ranžirno lokomotivo na visokem železniškem nasipu pred helmstedtsko postajo in čakal znamenja, da bi se vrnil vanjo. Nenadno je zaslišal za bližnjim gozdom ropotanje zapoznelega brzovlaka, ki vozi skozi postajo, ne da bi se na njej ustavil, proti Braunschweigu. Pripeljati bi se moral po istem tiru na nasipu.

Isell je takoj spoznal veliko nevarnost. Pozval je kurjača, naj skoči iz lokomotive, sam pa je vozilo poglaj s polno paro proti

postaji in mimo nje. Strojvodja brzega vlaka je opazil ranžirni stroj, ki je tekkel pred njim. Skušal je svoj vlak ustaviti, a preden mu je to uspelo, je brz vlak dosegel počasnejši stroj in udaril vanj.

Sunek je bil tako hud, da je dva voza brzega vlaka vrglo s tira, lokomotivi pa sta tako treščili druga v drugo, da so ju morali pozneje ločiti z rezalnimi gorilniki. Iztržena voza sta bila k sreči prazna in poskodbe strojnega osebja niso bile prehude. Vse drugače pa bi seveda bilo, če bi se Isell rešil iz svoje lokomotive, ko je šel stala na visokem nasipu. Preprečil je pravo katastrofo, ko je začel vožnjo, ki bi lahko postala njegova zadnja vožnja.

Prevedena ljubezen

Dve in pol leti ječe zaradi razmerja s poljskim vojnim ujetnikom

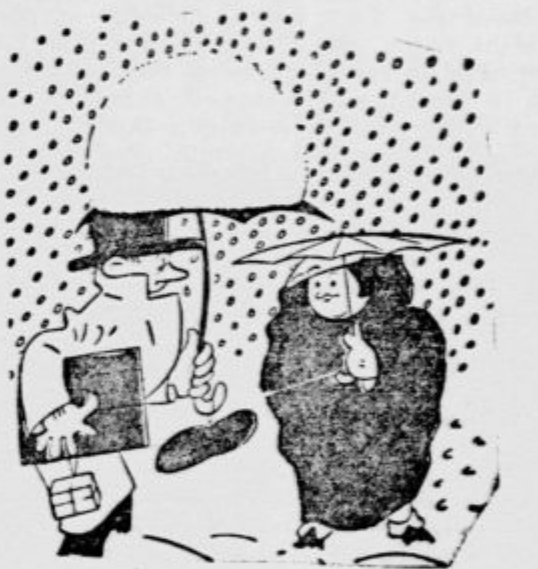
Pred deželnim sodiščem v Leobnu se je moral zagovarjati 19letna Herta Kutsche za zavoljo kršitve predpisov o zaščiti nemške obrambne sile. Ta kršitev je obstojala v tem, da se je dekle sestalo ponovno z

nekim poljskim vojnim ujetnikom, ki mu je vsakokrat prinašalo cigarete a tudi obleke, perila in živil. Mlada človeka sta se zaljubila drug v drugega in pretekli mesec so ju pri nekem sestanku zalotili. Posebno obtežilo je bilo to, da so pri Kutscherovi našli živila, ki jih je prinesla za poljskega ujetnika, in pismo, v katerem je govorila »celo« o morebitni poroki s Poljakom. Za te zločine so jo obsodili na 2 in pol leta ječe.

ANEKDOTA

Znana pevka Wilhelmine Schröder-Devrient je gostovala nekoč s tenorjem Haizingerjem v Londonu. Nastopala je v naslovni vlogi »Fidelia« in je, kakor veli uloga, Haizingerju, ki je pol Florestana, ponudila kos kruha. Tenorist je v svoji neravnosti kruh prežrl. Tedaj ga je Schröder-Devrientova, tik preden je pričela duet, nahnulila z besedami: »Ali bi hoteli morda še malo masla zraven?«

VSAK DAN ENA

»Nu možiček, ali te kaj hudo zebe? Upam, da nisi predolgo čakal name...« (»Politikem«)

25 let s kroglo v srcu

Prokurist Hans W. iz Hannovera v Nemčiji je bil v januarju 1916 kot 18letni prostovoljec pri ulasčih na nočnem patrolnem pojezdu na Poljskem. Rusi so patroljo opazili in so začeli nanjo streljati s šrapneli. Drobec izstrelka je W. zadel v srce.

Več mesecev je ležal v vojnem lazaretu. Rana se je dobro zacelila, toda zdravnikom ni uspelo, da bi mu kroglo potegnili iz nje. Prebila je srce in prirasla nanj. Bivši ulaslec nosi zdaj že 25 let kroglo v srcu, ki mu pa ne povzroča nobenih težav.

Nemška zdravila za Turčijo

Nemški poročevalski urad poroča, da se je nemška vlada odločila nuditi po potrebi hudo prizadeti Turčiji svojo pomoč. Ker pa je reden letalski promet med Nemčijo in Carigradom prekinjen in ker turške oblasti ne morejo oskrbovati tujih letal s svojim gorivom, bodo Nemci poslali dve letali iz Berlina v Sofijo. Iz Sofije bosta letali z zdravili poleteli v Carigrad.

Smrt najstarejšega tržaškega novinarja

V Trstu je prošle dni umrl starosta tržaških novinarjev, 81 letni Augusto Rocco. Pripadal je generaciji znanega iredentista Oberdanka in je bil l. 1882 zaprt zaradi suma, da je Oberdanku pomagal nositi bombe iz Italije v Trst. Ko so ga izpustili iz ječe, je stopil Rocco v uredništvo »Piccola«, ki je bil začel izhajati leto dni pred tem dogodkom. Pozneje je postal Rocco odgovorni urednik in se je kot takšen podpisoval 23 let. V zadnji dobi svojega življenja je bil Rocco zaposlen v upravi »Piccola«.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Pošastne norice, strahovi njegove ljubezni. — Če nas nastejš, nas je tisoč...«

Don Juan je zamaknjen poslušal; njegova slasi in ganjenost sta bili tolikšni, da so mu solze prihajale na oči, čeprav mu je blodil po ustnicah nekam porogljiv smehljaj.

Mahoma pa je osupnil nad molkom, ki je bil zavladal v dvorani. Odprl je oči in videl, da so bili slugi izginili. Ostala je bila samo četvorica gospodov, ki so srepo zrlj vanj. Zona ga je izpreletela.

»Tisoč jih je,« je rekel Caniedo. »A tudi to je premalo: v slavo nocojšnjega večera smo ti pripravili tisoč in prvo. O, ne boj se: ta ljubica te je vredna. Samo nje je še manjkalo v seznamu, in, nobeno ime na svetu ni slavniješe od njenega imena.«

»Ime ji je Smrt!« so se oglašili oni trije.

Tisti mah so se zavese na oknu za hrptom dona Juana napele. Kakor da bi se nekdo za njimi prestopil in zganil — toda v resnici ni bilo nikjer žive duše in niti sledu o kakem prepihu, kajti okno je bilo zaprto...

Petorica za mizo se ni zmenila za ta skrivnostni pojav. Caniedo je vstal. Njegov obraz je bil trd in mračen. Izpogovoril je:

»Kadar se guverner de Ulloa vrne v Seviljo in me povpraša kako sem varoval njegovo hčer, mu porečem: »Slab varuh sem bil, toda odpustite mi, zakaj vaša čast je masčevana.« In morda bo tudi Christa pozabila svojo zmoto in tvoj spomin, ko ga bo pokrival grobni kamen... Na tvoje zdrav-

je, Juan Tenorio, pijem to čašo, in ti kličem zбоgom!«

Izpraznil je kozarec na dušek, izdrl bodalo in ga zasadil v mizo pred seboj.

Don Juan je prekrizal roke in dejal:

»Christa da bi me pozabila!... Beži, beži, Rodrigo! Ko boš ti pečatil moj grob, bom še tem bolj živel v njenem srcu!«

Veladar je vstal in rekel:

»Kot zaveznik Flavillov Oriških predstavljam tu dono Silvijo, tvojo ženo, Juan. Mislim, da ti mora to zadostovati. Pijem torej na tvoje zdravje in ti kličem zбоgom!«

»Inigo, dragi Inigo,« je vzklil don Juan, »nikar se ne bahaj! Samega sebe predstavljaš, ne hrabro Silvijo, ki bi takoj prihitela ob mojo stran, ko bi vedela, da me misliš umoriti!«

Markiz de Veladar je izdrl bodalo in hotel planiti nadeni. Toda udrazil se je in srdito zasadil je-kleno rezilo v mizo, vstric Caniedovega bodala.

Zafra je vstal in izpregovoril:

»Jaz zastopam svojega brata Carlosa; branje pisma, ki si ga pisal njegovi ženi, ga je na mestu ubilo in tudi nesrečnica je nato umrla od groze nad svojo iznevero; mir njenemu spominu! Mislim, da mi ne odbijaš pravice, govoriti v njenem imenu? Torej pijem na tvoje zdravje, Juan, in ti kličem zбоgom!«

Izpil je kozarec in zasadil bodalo nedaleč od onih dveh.

Don Juan si je obrisal nekaj kapljic potu, ki so se mu bile pokazale na čelu, in vzklil: